

แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ตามหลักภาวา 4 โรงเรียนบางปะอิน
“ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

GUIDELINES TO DEVELOP INSTRUCTION IN THE NEW NORMAL ACCORDING TO
4 BHAVANA PRINCIPLES THROUGH BANG PA-IN RACHANUKROH 1 SCHOOL,
PHRA NAKORN SI AYUTTHAYA

^[1]ธนพล สูงกลาง Thanapon Sungklang ^[2]พระครูกิตติญาณวิสิฐ Phrakhu Kittiyana-visit
^[3]พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษณ์ ภูริปญโญ Phrakhrusangkharak Chakkrit Bhuripaño
^[1] ^[2] ^[3]มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: tanapon.ss2537@gmail.com

Article Received: September 06, 2023. Revised: January 09, 2024. Accepted: January 09, 2024.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ตามหลักภาวา 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ตามหลักภาวา 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธีคือการวิจัยเชิงคุณภาพสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ราย ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาการวิจัยเชิงปริมาณใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จำนวน 86 ราย สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนการสอนยุคปกติวิถีใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจะเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ รูปแบบ On-line เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต รูปแบบ On-site เรียนที่โรงเรียน รูปแบบ On-demand การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รูปแบบ On-hand เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร และลำดับสุดท้ายรูปแบบ On-air เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 2) ผลการศึกษาวิธีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนยุคปกติวิถีใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิด ภายภาวา ผู้เรียนและครูผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ผสานรูปแบบการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ โดยเน้นจัดกิจกรรมแบบ Active Learning ปรับเนื้อหาการสอนให้กระชับ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย ใช้เกมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนและยังช่วยลดความตึงเครียดในการเรียนออนไลน์ ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีวินัย เอาใจใส่ มีความเพียร และตรงต่อเวลา ออกแบบเนื้อหาแบบฝึกหัด แบบทดสอบ ให้กระชับ เข้าใจง่ายผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้และมีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนเพื่อเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียนซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาด้านภาวา ควบคู่กับการพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนในยุคปกติวิถีใหม่ 3) แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ตามหลักภาวา 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า

การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ On-site เรียนที่โรงเรียน ควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-line เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต โดยใช้วิธีการสลับวันมาเรียน เลขที่คู่มาเรียนวันคู่ เลขที่คี่เรียนออนไลน์ที่บ้าน เลขที่คี่มาเรียนวันคี่เลขที่คู่เรียนออนไลน์ที่บ้าน นักเรียนที่มาเรียนรูปแบบ On-site สถานศึกษาต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของทั้งผู้เรียนและครูผู้สอนเป็นสำคัญ มีแนวปฏิบัติระหว่างการศึกษาเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด 2019 (Covid-19) ได้แก่ การคัดกรอง การสวมหน้ากาก การล้างมือ การเว้นระยะห่าง อย่างน้อย 1 - 2 เมตร รวมถึงการจัดเว้นระยะห่างของสถานที่ การทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสของโต๊ะ เก้าอี้ วัสดุอุปกรณ์ เปิดประตู หน้าต่าง ให้อากาศถ่ายเท และลดการแออัด หรือหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้มาเรียนที่โรงเรียนสามารถเรียน รูปแบบ On-line เรียนผ่านอินเทอร์เน็ตที่บ้าน ครูผู้สอนจัดทำบทเรียนออนไลน์บนแพลตฟอร์ม Racha1-online หรือทำสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ ครูผู้สอนสามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านช่องทางดังกล่าว หากผู้เรียนไม่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์ในการเรียน รูปแบบ On-line ผู้บริหาร ครูต้องจัดหาอุปกรณ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน หรือให้ผู้เรียนเรียนรูปแบบ On-hand เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร ครูต้องกำกับ ติดตามให้คำแนะนำชี้แนะแนวทางแก่นักเรียนอยู่เสมอ ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ปรับเนื้อหาการสอนให้กระชับ ตรงประเด็น เข้าใจได้ง่าย ให้ผู้เรียนได้สืบค้น และแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง ใช้เกมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนและยังช่วยลดความตึงเครียดในการเรียนออนไลน์ ทั้งนี้ควรส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในการทดสอบแบบออนไลน์เพื่อป้องกันการทุจริต จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-line มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับยุคปทวิวัตใหม่

คำสำคัญ: การพัฒนา, การเรียนการสอน, ยุคปทวิวัตใหม่, โรงเรียน

ABSTRACT

The objectives of this research article were 1) to study the conditions of instruction in the new normal era through Bang Pa-In Rachanukroh 1 School, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, 2) to study the guidelines for developing instruction in the new normal era according to 4 Bhāvanā principle through Bang Pa-In Rachanukroh 1 School, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, 3) to propose the guidelines to develop instruction in the normal era according to the 4 Bhāvanā principle at Bang Pa-In Rachanukroh 1 School Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. It was a mixed methods research. In term of qualitative research, interviewed with 5 experts then using content analysis, quantitative research by asking a sample group of 86 government teachers and education personnel at Bang Pa-in Rachanukroh 1 School, statistics used were percentage, mean and standard deviation. The research results shown that 1) the conditions of instruction in the new normal era at Bang Pa-In Rachanukroh 1 School, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province as they were arranged from most to least: On-line format; learning via the internet, On-site format; studying at school, On-demand format; teaching and learning via electronic media, On-hand format; studying at home with documents and the last one was the On-air format; studied through the distance learning foundation via satellite. 2) The study results of guidelines to develop instruction in the new normal era according to 4 Bhāvanā principle through Bang Pa-In Rachanukroh 1 School, Phra Nakhon Si Ayutthaya

Province, there was a process for organizing instruction in the new normal era, arranging an environment conducive to learning, creating a learning atmosphere that created physical development, students and teachers had a good interaction between each other, integrating online teaching formats with emphasis on organizing Active Learning activities, adjusting teaching content to be concise, be relevant, easy to understand, using games to measure and evaluate learning outcomes to arouse students' interest and also it helped to reduce stress in online learning, cultivating students to be responsible, disciplined, attentive, diligent, and punctual, design exercise or test content to be concise, easy to understand, and be able to search for information on their own, promoting and supporting teachers in creating an environment that was conducive to learning and having a variety of teaching techniques depending on the student differences in order to create good interactions between teachers and students, which would affect the physical development and mental development along with the intellectual development of students in the new normal era. 3) Guidelines to develop instruction in the normal era according to the 4 Bhāvanā principle at Bang Pa-In Rachanukroh 1 School Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, It was found that organizing teaching and learning in an on-site format along with an online format by using the method of alternating days. Even numbers came to study on even days while odd numbers studied online at home, on the other hand, odd numbers came to study on odd days while even numbers studied online at home. Students who came to study in an on-site format, educational institutions must consider the safety of both students and teachers as important. There were guidelines during the opening of the semester to prevent the spread of Covid-19, including screening, wearing masks, washing hands, keeping a distance of at least 1 - 2 meters, including arranging the place distancing, cleaning the contact surfaces of tables, chairs, materials and equipment, opening doors and windows to allow ventilation and reducing crowding or avoiding group activities. As for students who study online at home, teachers had created online lessons on the Racha1-online platform or creating learning media through other channels which teachers could measure and evaluate student learning. If students were not ready with equipment for online learning, administrators and teachers must provide those equipment for them or studying in On-hand format, with teacher supervision, always following up and giving advice and guidance to students. Teachers must organize active learning activities, adjusting teaching content to be concise, be relevant, and easily understandable so that students could search and solve problems on their own, using games to measure and evaluate learning results to stimulate student's interest and also reducing stress in online learning, morality and ethics should be promoted in online testing to prevent corruption, this would help organize teaching and learning in an efficient online format which suitable for the new normal era.

Keywords: Development, Instruction, The New Normal, School

บทนำ

เมื่อการศึกษาคือรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ อันจะส่งผลสำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า และโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาการเรียนการสอนจากระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิม ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสภาพที่เปลี่ยนแปลงไป

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ตามหลักภาวะ 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มุ่งเน้นพัฒนาการเรียนการสอนให้ทันสมัย หลากหลาย และเหมาะสมกับยุคสมัย มีเป้าหมายสำคัญ คือ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต บ่มเพาะความคิด การเรียนรู้ที่ปลูกฝังให้มีจิตสาธารณะ เป็นคนที่พึ่งพาตัวเองได้และดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข มีความสมดุลในชีวิตคือมีทั้งความรู้และศีลธรรมจึงได้บูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการเรียนรู้ เป็นการชี้ให้เห็นความสำคัญของหลักพุทธธรรมที่จะทำให้การเรียนรู้มีศักยภาพ ดังนั้น ในทางพระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่มีความหมายว่าทำให้เจริญงอกงามหรือฝึกฝนให้เจริญยิ่งขึ้นไป ซึ่งมีความหมายอย่างเดียวกับพัฒนา ได้แก่ หลักภาวะ 4 ถ้าพัฒนาสิ่งที่เป็นรูปธรรม ภายนอก เช่น พัฒนาวัตถุ พัฒนาสังคม พัฒนาบ้านเมือง พัฒนากิจการต่างๆ ก็ใช้คำว่า พัฒนา ถ้า พัฒนาชีวิต หรือพัฒนาคน พัฒนามนุษย์ก็ใช้คำว่า ภาวะ แปลว่า การทำให้เป็นให้ มี หมายถึง อันไหนที่ไม่เป็นก็ทำให้เป็นขึ้น อันไหนที่ไม่มีก็ทำให้มีขึ้น และยังหมายความไปถึงการทำให้เพิ่มพูนขึ้นเรียกว่าภาวะ 4 คือ กายภาวะ จิตภาวะ และปัญญาภาวะ (ภุรีภักท ห้วยหงษ์ทอง, 2561) แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) เด็กนักเรียน นักศึกษาทั่วโลก มากกว่า 1,500 ล้านคนต้องหยุดการเรียนการสอนในโรงเรียน (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2565) ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนได้ ทั้งครูและนักเรียนต้องมีการปรับตัวกับรูปแบบการเรียนการสอน ดังนั้นจึงต้องอาศัยทักษะที่มีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจในเนื้อหา และต้องพัฒนา ตัวเองให้ทันกับเทคโนโลยีของครู ที่จะสามารถปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีการสอน ให้แก่นักเรียนที่อยู่ในระบบการศึกษาในปัจจุบันนี้

ในปีการศึกษา 2563 สถานศึกษาหลายแห่ง ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากเพราะ ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดอย่างรุนแรงจนทำให้เป็นพื้นที่สีแดง ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนได้ทำให้ครูต้องมีการปรับตัวเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ ออนไลน์ หรือการให้นักเรียนนำใบงานกลับไปทำที่บ้าน ทำการบ้านที่บ้าน โดยมีผู้ปกครองดูแลอย่างใกล้ชิด และในปีการศึกษา 2564 สถานการณ์การแพร่ระบาดก็ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นจนทำให้ กระทรวงศึกษาธิการต้องมีการเลื่อนการเปิดภาคเรียนออกไปจากวันที่ 16 พฤษภาคม 2564 กลายเป็นวันที่ 1 มิถุนายน 2564 และเลื่อนต่อไปเป็นวันที่ 14 มิถุนายน 2564 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

การเลื่อนการเปิดภาคเรียนออกไปนั้นทำให้ระบบการศึกษามีปัญหาหลายด้านด้วยกัน เช่น การนับเวลาเรียนจำนวน 100 วันต่อ 1 ภาคเรียน ความไม่ต่อเนื่องของเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน การจัดสรรงบประมาณรายหัวนักเรียน การจัดสรรงบประมาณกลางวัน ทำให้ไม่สามารถ ที่จะเลื่อนการเปิดภาคเรียนต่อไปได้อีก ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงมีแนวการปฏิบัติในการจัดการ เรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อยู่ด้วยกัน 5 รูปแบบ คือ 1) การจัดการศึกษารูปแบบ On-site 2) การจัดการศึกษารูปแบบ On-air คือ การเรียนรู้ผ่าน DLTV (Distance Learning Television) หรือ การศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียม 3) การจัดการศึกษารูปแบบ On-demand คือ การเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชัน

ต่างๆ 4) การจัดการศึกษารูปแบบ Online คือ การเรียนรู้โดยให้ครูเป็นผู้จัดการเรียนการสอน 5. การจัดการศึกษารูปแบบ On-hand คือ การเรียนรู้ที่บ้านโดยครูจัดทำเอกสาร หรือไปงานให้กับนักเรียน จากรูปแบบการจัดการเรียนทั้ง 5 รูปแบบดังกล่าว สถานศึกษาสามารถตัดสินใจโดย เลือกจัดการเรียนการสอนตามบริบทของจังหวัด และความพร้อมของสถานศึกษาได้ โดยต้องคำนึงถึงการเรียนรู้ และความปลอดภัยของนักเรียนเป็นหลัก ตามหนังสือสั่งการของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และคำสั่งหรือมาตรการต่างๆ ที่ สบค. จังหวัด กำหนด (มติชนมติครู, 2565)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ตามหลักภาวะนา 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยผลการวิจัยที่ได้จะส่งผลให้ข้าราชการครูนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะที่เตรียมเป็นที่ยอมรับสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ตามหลักภาวะนา 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ตามหลักภาวะนา 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นรูปแบบงานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ตามหลักภาวะนา 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้จากกลุ่มประชากรโดยการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จากการคำนวณที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ± 5 จำนวน 86 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ด้วยระบบคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ดังนี้ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย 2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ตามหลักภาวะนา 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยมีการแปลผลคะแนน สำหรับการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย () และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยยึดเกณฑ์ระดับการให้คะแนนของของบุญชม ศรีสะอาด (2558)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ตามหลักทฤษฎี 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การสัมภาษณ์ข้อมูลหลัก 5 คน คน โดยสัมภาษณ์เจาะจงด้วยคุณสมบัติ ได้แก่ เป็นผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและมีครูผู้ที่มีประสบการณ์การสอนมาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี และทำการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสัมภาษณ์ (Interview) ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การคิดแบบอุปนัย

ขั้นตอนที่ 3 เสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ตามหลักทฤษฎี 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยผลการวิเคราะห์เอกสารผลการสอบถาม และผลการสัมภาษณ์ โดยมีประเด็นคำถามสำคัญเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ตามหลักทฤษฎี 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 5 ประเด็น ได้แก่ ด้านหลักสูตร/เนื้อหา, ด้านผู้เรียน, ด้านผู้สอน, ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน, ด้านการวัดและประเมินผล, ด้านปัจจัยเกื้อหนุน และทำการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์เอกสารใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนยุคปกติวิถีใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนยุคปกติวิถีใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาพรวม

สภาพการจัดการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. รูปแบบ On-site เรียนที่โรงเรียน	4.38	0.49	มาก	2
2. รูปแบบ On-air เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	2.88	1.46	ปานกลาง	5
3. รูปแบบ On-demand การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.90	1.00	มาก	3
4. รูปแบบ On-line เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต	4.43	0.57	มาก	1
5. รูปแบบ On-hand เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร	3.75	1.90	มาก	4
ภาพรวม	3.87	0.64	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จำนวน 86 คน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนยุคปกติวิถีใหม่โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 รายด้านมี 5 ด้าน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาในยุคปกติวิถีใหม่ อยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง ระดับความคิดเห็นรายข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ รูปแบบ On-line เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เท่ากับ 0.57 รองลงมา รูปแบบ On-site เรียนที่โรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 รูปแบบ On-demand การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.00 รูปแบบ On-hand เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.90 ตามลำดับ ระดับความคิดเห็นรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ รูปแบบ On-air เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.46

2. วิธีการพัฒนาการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ตามหลักทฤษฎี 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.1 การจัดการศึกษารูปแบบ On-Line ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ On-line ครูควรปรับเนื้อหาทฤษฎีวิชา ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับยุคปกติวิถีใหม่ สร้างบรรยากาศในห้องเรียนออนไลน์ โดยเน้นจัดกิจกรรมแบบ Active Learning ปรับเนื้อหาการสอนให้กระชับ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย ใช้เกมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนและยังช่วยลดความตึงเครียดในการเรียนออนไลน์ ทั้งนี้ควรส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในการทดสอบแบบออนไลน์เพื่อป้องกันการทุจริต ก็จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-line มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับยุคปกติวิถีใหม่

2.2 การจัดการศึกษารูปแบบ On-Site ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ On-site ในยุคปกติวิถีใหม่ ต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับยุคปกติวิถีใหม่ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้อให้เกิด ภายทฤษฎี ผู้เรียนและครูผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เกิดการพัฒนาทั้งทางกายควบคู่กับการพัฒนาสติปัญญา โดยต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของทั้งผู้เรียนและครูผู้สอนเป็นสำคัญ

2.3 การจัดการศึกษาแบบ On-Demand ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ On-demand จะให้ประสบผลสำเร็จได้นั้น ครูผู้สอนจะต้องการสร้างบรรยากาศให้เกิดสภาวะที่ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีวินัย เอาใจใส่ มีความเพียร และตรงต่อเวลา การเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นครูผู้สอนต้องขยันหมั่นเพียรจัดทำสื่อการเรียนการสอนและกำกับติดตามการส่งงานของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

2.4 การจัดการศึกษารูปแบบ On-Hand ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-hand ในยุคปกติวิถีใหม่ ครูผู้สอนต้องออกแบบเนื้อหาแบบฝึกหัด แบบทดสอบ ให้กระชับ เข้าใจง่ายผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนต้องสร้างความสัมพันธ์อันเป็นกัลยาณมิตรที่ดีกับผู้ปกครอง กำกับติดตาม งานที่มอบหมาย สอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง โรงเรียนนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดกิจกรรมการสอนของครู โดยครูรายงานความก้าวหน้าของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่เสมอเพื่อให้สามารถปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาผู้เรียนต่อไป

2.5 การจัดการศึกษารูปแบบ On-Air ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ On-air ในยุคปกติวิถีใหม่ ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้และมีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนเพื่อเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียนซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาด้านกายทฤษฎีควบคู่กับการพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนในยุคปกติวิถีใหม่

3. แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ตามหลักทฤษฎี 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.1 การจัดการศึกษารูปแบบ On-Site ในยุคปกติวิถีใหม่ ต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับยุคปกติวิถีใหม่ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้อให้เกิด ผู้เรียนและครูผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี

ระหว่างกัน ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์เกิดการพัฒนาทั้งทางกายควบคู่กับการพัฒนาสติปัญญา โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของทั้งผู้เรียนและครูผู้สอนเป็นเป็นสำคัญทั้งนี้มีการผสมผสานระหว่าง รูปแบบ On-site และ On-Line โดยจัดการเรียนการสอนแบบแบ่งกลุ่มนักเรียน ออกเป็น 2 กลุ่ม สลับวันมาเรียน เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบรักษาระยะห่างได้ หรือเลือกวิชาที่มีการปฏิบัติหรือเรียนรู้ร่วมกันมาจัดการเรียนที่ห้องเรียน และวิชาอื่นให้จัดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์

3.2 การจัดการศึกษารูปแบบ On-Air ในยุคปกติวิถีใหม่ ได้แก่ 1) ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้และมีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนเพื่อเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียนซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาด้านกายภาวณา ควบคู่กับการพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนในยุคปกติวิถีใหม่ 2) นักเรียนที่ไม่มีอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนทางไกล หรือมีอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนทางไกลไม่เพียงพอ เช่น ครอบครัวยังมีบุตรหลาน 2 คนแต่มีโทรทัศน์ 1 เครื่อง เป็นต้น 3) นักเรียนที่ไม่มีผู้ปกครองดูแลในขณะที่เรียนทางไกลอยู่ที่บ้าน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของนักเรียน 4) จำเป็นต้องมีการเชื่อมต่อสัญญาณดาวเทียมหรือสัญญาณอินเทอร์เน็ตสำหรับการรับชม รายการที่ผลิตเก็บไว้หลายปี จึงอาจมีเนื้อหาบางส่วนที่ไม่สัมพันธ์กับปัจจุบัน 5) ผู้เรียนยังขาดวินัย และสมาธิในการเรียนจากที่บ้าน

3.3 การจัดการศึกษาแบบ On- Demand ในยุคปกติวิถีใหม่ ได้แก่ 1) ครูผู้สอนจะต้องการสร้างบรรยากาศให้เกิด สีสาวนา ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีวินัย เอาใจใส่ มีความเพียร และตรงต่อเวลา การเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นครูผู้สอนต้องขยันหมั่นเพียรจัดทำสื่อการเรียนการสอนและกำกับติดตามการส่งงานของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ 2) ครูผู้สอนและผู้เรียนเลือกใช้เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันในการเรียนรู้ร่วมกันได้ 3) ปัจจุบันนักเรียนส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่าย ครูผู้สอนควรพัฒนาตนเองอยู่เสมอ จัดทำสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับยุคปกติวิถีใหม่ นำสื่อการสอนเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ อาทิ เช่น Facebook YouTube Google Classroom แพลตฟอร์ม Racha1- online หรือแพลตฟอร์มอื่นๆ 4) แพลตฟอร์มสนับสนุนเพื่อการพัฒนาครูอย่างยั่งยืน ทั้งแบบที่มีความเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น ระบบพี่เลี้ยง แพลตฟอร์มการให้ คำปรึกษาสำหรับบุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครอง เป็นการพัฒนาครูให้มีความพร้อมสู่การเป็นครูยุคใหม่ 5) วิเคราะห์แพลตฟอร์มและวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งแพลตฟอร์มการเรียนรู้ อาจจะเป็นการเรียนรู้ออนไลน์ การเรียนรู้ที่โรงเรียน การเรียนรู้ที่บ้าน หรือการเรียนรู้ที่ชุมชนก็ได้แต่ควรเน้นวิธีการเรียนรู้ แบบแอ็กทีฟเลิร์นนิ่งในทุกแพลตฟอร์ม

3.4 การจัดการศึกษารูปแบบ On-Line ในยุคปกติวิถีใหม่ ได้แก่ 1) ครูผู้สอนเป็นผู้จัดการเรียนการสอนต่อหน้าผู้เรียนโดยผ่านเว็บไซต์ หรือแอปพลิเคชันสำหรับการสื่อสารออนไลน์ต่างๆ หรือผ่านบริการออนไลน์ที่ทางโรงเรียนได้ดำเนินการในการ กระจายการเรียนรู้ไปสู่ผู้เรียน ซึ่งนับว่าวิธีการเป็นรูปแบบที่ถูกใช้ในการจัดการเรียนการสอนจำนวนมากในปัจจุบัน 2) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนลักษณะนี้เหมาะสมกับโรงเรียนที่มีความพร้อมทั้ง ด้านระบบการ เรียนการสอน และหลักสูตรผ่านระบบออนไลน์ อีกทั้งผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนผ่าน ระบบออนไลน์ ผู้ปกครองมีความพร้อมในการช่วยเหลือสนับสนุน รวมทั้งมีเครื่องมือสนับสนุนการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต 3) การเรียนผสมผสานแบบออนไลน์และออนไซต์ การจัดการเรียนการสอนแบบนี้เหมาะกับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนจำนวนมากและยังไม่ค่อยมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์มาก่อน โดยอาจจัดการเรียนการสอนโดยแบ่งกลุ่มนักเรียน ออกเป็น 2 กลุ่มเพื่อสลับวันกันมาเรียน เพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบรักษา ระยะห่างได้ หรือโรงเรียนเลือกวิชาที่มีการปฏิบัติหรือต้องเรียนรู้ร่วมกันมาจัดการ

เรียนที่ห้องเรียน และวิชาอื่น ให้จัดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์ 4) ผู้สอนและผู้เรียนได้รับประโยชน์อย่างจริงจัง โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ในยุคความปกติใหม่นั้นมีหลายสิ่งเปลี่ยนแปลงไป เช่น ด้านสถานที่ การสอนออนไลน์ทำให้สามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา และไม่ได้ทำให้การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ลดลง อีกทั้งผู้เรียนและผู้สอนยังสามารถโต้ตอบกันได้อย่างเต็มที่เหมือนเดิมเพียงเปลี่ยนสถานที่จากโรงเรียน มาเป็นที่บ้าน ในรถ หรือสถานที่ต่างๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ หรือคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้สอนจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และมีการเสริมกิจกรรมสนทนา การต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น แบบเดิมหรือแบบความปกติใหม่ โดยผู้สอนอาจเพิ่มสื่อต่างๆ ให้หลากหลายมากขึ้น เช่น คลิปวิดีโอ หรือผ่าน การบรรยาย ผสมผสานการถามตอบแบบเสวนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน หรือผู้สอนกับผู้สอน

3.5 การจัดการศึกษารูปแบบ On-Hand ได้แก่ ในยุคปกติวิถีใหม่ ได้แก่ 1) การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่ไม่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนทางไกลในรูปแบบอื่น โดยการนำหนังสือเรียน แบบฝึกหัด ใบงาน และสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ไปให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่บ้าน ภายใต้ความดูแลช่วยเหลือของผู้ปกครองในขณะที่เรียนรู้ โดยครูผู้สอนจัดทำใบงานให้กับนักเรียน เป็นลักษณะของแบบฝึกหัดหรือแบบเรียนสำเร็จรูป ให้นักเรียนไปเรียนรู้ด้วยตัวเองและทำการบ้าน โดยครูผู้สอนอาจไปเยี่ยมเพื่อแนะนำนักเรียนในการทำใบงาน บ้างเป็นครั้งคราว หรืออาจให้ผู้ปกครองทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำและช่วยเหลือ นักเรียนก็ได้หนังสือ หรือสื่อบันทึกจากอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง สร้างความเป็นกัลยาณมิตรที่ดีกับผู้ปกครองและสร้างความตระหนักให้ผู้ปกครองช่วยกำกับดูแลนักเรียน เปรียบเสมือนเป็นครูที่บ้าน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยมาเพื่ออภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพจัดการเรียนการสอนยุคปกติวิถีใหม่โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ รูปแบบ On-line เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต รองลงมา รูปแบบ On-site เรียนที่โรงเรียน รูปแบบ On-demand การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รูปแบบ On-hand เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร ระดับความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ รูปแบบ On-air เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทื่อน ทองแก้ว ได้วิจัยเรื่อง “การออกแบบการศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ ผลกระทบ จากการแพร่ระบาดของ COVID-19” ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนและเทคโนโลยี สารสนเทศ การออกแบบหลักสูตร เป็นเรื่องสำคัญควรเป็นหลักสูตรที่สนองตอบต่อสังคมในอนาคต และความต้องการของผู้เรียน การศึกษาที่รับปริญญา มีความสำคัญน้อยลง คนรุ่นใหม่มีความคิดและ ความเชื่อที่ได้รับอิทธิพลจากโซเชียลมีเดียจะจัดห้องเรียนอย่างไรที่สอดคล้องกัน ห้องเรียนห้องเล่นเป็นห้องเดียว หรือห้องเรียน ห้องสมุด ห้องทำงานเป็นห้องเดียวกันที่ไม่มีหนังสือ (e-Library) ห้องทำงานอยู่ใน Café (Co-working space) รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ เช่น ลานกิจกรรม และลานสุขภาพนันทนาการ เป็นต้น ครูและผู้ปกครองก็ต้องปรับบทบาทมาเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้มากกว่าเป็นผู้สอน การเรียนการสอนจะมีลักษณะการผสมผสานหลากหลายวิธี (Blended Learning) ตามความต้องการของผู้เรียนและสังคมที่เคลื่อนไหวตลอดเวลา ความสามารถในการยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลง (Resilience and Flexibility) ของครูจึงมีความท้าทาย นโยบายของ สถานศึกษาจึงเป็นกรอบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ให้แนวปฏิบัติที่ชัดเจน รวมทั้งการวัดผลเพื่อเน้นพัฒนาการ (Formative Evaluation) ที่นำระบบเทคโนโลยีมาใช้ เมื่อประเมินออกมาแล้ววิเคราะห์ได้ว่า บทพร่องเรื่องใดจะศึกษาเพิ่ม

ได้จากเอกสารอะไร หรือสื่ออะไร ในประเด็นอะไร เป็นต้น เทคโนโลยีสารสนเทศ มีแนวโน้มจะเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาในอนาคตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ก็จะมีงบประมาณ ค่าใช้จ่ายและต้องมีผู้เชี่ยวชาญ แม้จะทราบว่า การจัดการเรียนการสอนออนไลน์จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต แต่การขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน ความมีวินัยของผู้เรียน ความเชี่ยวชาญของครู ผลจากการทดลองใช้ในช่วงล็อกดาวน์ที่ผ่านมา การสอนออนไลน์ยังมีปัญหาที่ต้องปรับปรุงหลายประการ เช่น รูปแบบการสอน เครื่องมือของครู เครื่องมือของนักเรียน การกำกับ ติดตามและการประเมินผล อาจทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษามากขึ้น ครูหรือผู้บริหาร รวมทั้งสถาบันผลิตครู อาจต้องพิจารณาใช้การเรียนการสอนทางไกลจากมูลนิธิ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์-DLTV เสริมจุดอ่อน หรือวิธีการอย่างอื่นเพิ่มเติม

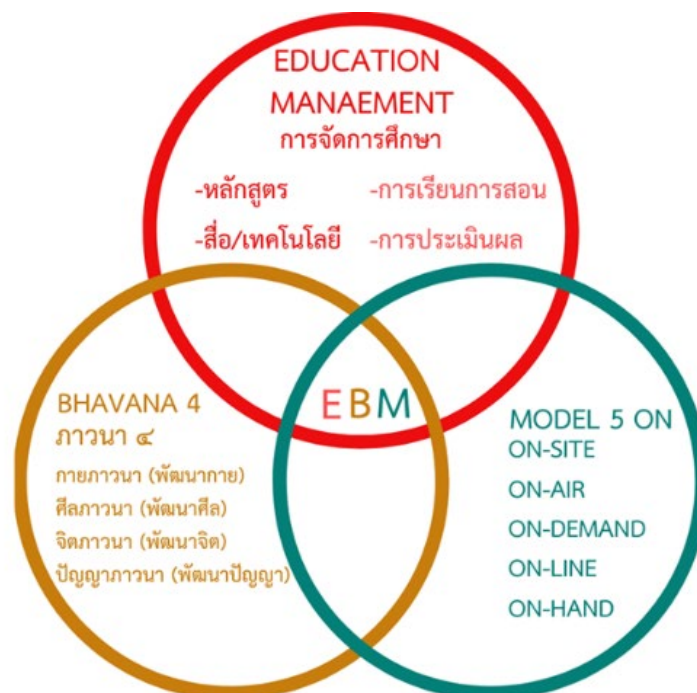
2. วิธีการพัฒนาการเรียนการสอนยุคปกติวิถีใหม่ตามหลักทฤษฎี 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การจัดการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิด ภายทฤษฎี 4 ผู้เรียนและครูผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ผสานรูปแบบการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ โดยเน้นจัดกิจกรรมแบบ Active Learning ปรับเนื้อหาการสอนให้กระชับ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย ใช้เกมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนและยังช่วยลดความตึงเครียดในการเรียนออนไลน์ ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีวินัย เอาใจใส่ มีความเพียรและตรงต่อเวลา ออกแบบเนื้อหาแบบฝึกหัดแบบทดสอบให้กระชับเข้าใจง่ายผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้และมีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนเพื่อเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียนซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาด้านกายภาวนาควคู้กับการพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนในยุคปกติวิถีใหม่ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ระบุไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประสบการณ์เรียนรู้ให้ยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้นต้องจัดสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศรวมทั้งแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ให้หลากหลาย เพื่อเอื้อต่อความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจเหมาะสมแก่วัยและศักยภาพของผู้เรียน เพื่อให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาและเป็นการเรียนรู้กันและกัน อันก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองชุมชน สังคม และประเทศชาติโดยการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง บุคคล ชุมชน และทุกส่วนของสังคม (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2545)

3. แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในยุคปกติวิถีใหม่ตามหลักทฤษฎี 4 โรงเรียนบางปะอิน โรงเรียน ควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-line เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นผลมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด 2019 (Covid-19) สถานศึกษาจึงใช้วิธีการสลับวันมาเรียน เลขที่คู่มาเรียนวันคู่ เลขที่คี่เรียนออนไลน์ที่บ้าน เลขที่คี่มาเรียนวันคี่เลขที่คู่เรียนออนไลน์ที่บ้าน นักเรียนที่มาเรียนรูปแบบ On-site สถานศึกษาต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของทั้งผู้เรียนและครูผู้สอนเป็นสำคัญ มีแนวปฏิบัติระหว่างการเปิดภาคเรียนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด 2019 (Covid-19) ได้แก่ การคัดกรอง (Screening) การสวมหน้ากาก (Mask) การล้างมือ (Hand Wash) การเว้นระยะห่าง (Social distancing) อย่างน้อย 1 - 2 เมตร รวมถึงการจัดเว้นระยะห่างของสถานที่ การทำความสะอาด (Cleaning) พื้นผิวสัมผัสของโต๊ะ เก้าอี้ วัสดุอุปกรณ์ เปิดประตู หน้าต่าง ให้อากาศถ่ายเท และลดการแออัด (Decrease) หรือหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้มาเรียนที่โรงเรียนสามารถเรียนรูปแบบ On-line เรียนผ่านอินเทอร์เน็ตที่บ้าน ครูผู้สอนจัดทำบทเรียนออนไลน์บนแพลตฟอร์ม Racha1-

online หรือทำสื่อการเรียนรู้ผ่านช่องทางอื่นๆ ครูผู้สอนสามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านช่องทางดังกล่าว หากผู้เรียนไม่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์ในการเรียน รูปแบบ On-line ผู้บริหาร ครูต้องจัดหาอุปกรณ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน หรือให้ผู้เรียนเรียนรูปแบบ On-hand เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร ครูต้องกำกับ ติดตามให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางแก่นักเรียนอยู่เสมอ ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ปรับเนื้อหาการสอนให้กระชับ ตรงประเด็น เข้าใจได้ง่าย ให้ผู้เรียนได้สืบค้น และแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง ใช้เกมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนและยังช่วยลดความตึงเครียดในการเรียนออนไลน์ ทั้งนี้ควรส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในการทดสอบแบบออนไลน์เพื่อป้องกันการทุจริตจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-line มีประสิทธิภาพเหมาะกับยุคปฎิวัติใหม่ รวมถึงการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยี ในสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 ด้วยมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social distancing) การปรับวิธีการเรียนการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์มีความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะบุคคลไม่สามารถทำกิจกรรมในลักษณะแบบ Face to Face ได้การจัดการเรียนการสอนออนไลน์เป็นหนึ่งตัวช่วยในการทำให้บุคคลสามารถทำกิจกรรมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์ข้อจำกัด

องค์ความรู้การวิจัย

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนยุคปฎิวัติใหม่ตามหลักทฤษฎี 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย “EBM”

จากภาพที่ 1 สามารถสรุปองค์ความรู้การวิจัยเป็นแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนยุคปฎิวัติใหม่ตามหลักทฤษฎี 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นกระบวนการบูรณาการตามหลักพุทธธรรม คือ ภavana 4 กับการจัดการเรียนการสอน 5 ด้าน สรุปองค์ความรู้การวิจัยเป็น EBM อธิบายได้ดังนี้

E = Education Management เป็นการจัดการศึกษา 5 รูปแบบ คือ 1) การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-site เรียนที่โรงเรียน 2) การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-air เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 3) การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-demand เรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 4) การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-line เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต และ 5) การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-hand เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร

B = BHAVANA 4 เป็นแนวทางการนำเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนยุคปศุทธิวิธินี้ใหม่ตามหลักภาวนา 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 1) ภายภาวนา (การพัฒนาภาย) 2) ศิลภาวนา (พัฒนาศิลปะ) 3) จิตภาวนา (พัฒนาจิต) และ 4) ปัญญาภาวนา (พัฒนาปัญญา)

M = Model 5 ON เป็นกระบวนการบูรณาหลักพุทธธรรม คือ ภาวนา 4 กับการจัดการเรียนการสอน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-site เรียนที่โรงเรียน การบูรณาหลักพุทธธรรม คือ ภายภาวนา (การพัฒนาภาย) 2) การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-air เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม การบูรณาหลักพุทธธรรม คือ ภายภาวนา (การพัฒนาภาย) 3) การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-demand เรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การบูรณาหลักพุทธธรรม คือ ศิลภาวนา (พัฒนาศิลปะ) 4) การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-line เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต การบูรณาหลักพุทธธรรม คือ จิตภาวนา (พัฒนาจิต) และ 5) การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-hand เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร การบูรณาหลักพุทธธรรมคือปัญญาภาวนา (พัฒนาปัญญา)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาแนวการจัดการเรียนการสอนยุคปศุทธิวิธินี้ใหม่ตามหลักภาวนา 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า

1.1 การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-site เรียนที่โรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนและครูผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ถือเป็นการพัฒนาภายควบคู่กับการพัฒนาสติปัญญา

1.2 การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-air เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ จะประสบผลสำเร็จได้โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบ On-air ครูผู้สอนควรสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียนซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาด้านภายควบคู่กับการพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนในยุคปศุทธิวิธินี้ใหม่

1.3 การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-demand เรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนต้องหมั่นจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่มีความน่าสนใจ มีเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย กำกับ ติดตาม การส่งงานของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ควบคู่กับการสร้างบรรยากาศให้เกิด ศิลภาวนา ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีวินัย เอาใจใส่ มีความเพียร และตรงต่อเวลา จึงจะประสบผลสำเร็จได้ในยุคปศุทธิวิธินี้ใหม่

1.4 การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-line เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมในยุคปฏิกิริยาใหม่ นักเรียนต้องมีความพร้อมในด้านอุปกรณ์และเข้าถึงอินเทอร์เน็ต การเรียนการสอนในรูปแบบนี้มีความสะดวกและสามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา ครูควรปรับเนื้อหาวิชาให้กระชับ ตรงประเด็น เข้าใจง่ายให้สอดคล้องและเหมาะสมกับยุคปฏิกิริยาใหม่ สร้างบรรยากาศในห้องเรียนออนไลน์โดยเน้นจัดกิจกรรมแบบ Active Learning ใช้เกมในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนและยังช่วยลดความตึงเครียดในการเรียนออนไลน์ ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนต้องส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-line จึงเกิดประสิทธิภาพเหมาะสมกับยุคปฏิกิริยาใหม่

1.5 การจัดการเรียนการสอน รูปแบบ On-hand เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร เป็นการจัดการเรียนการสอน ที่ครูผู้สอนออกแบบเนื้อหาแบบฝึกหัด แบบทดสอบ ให้กระชับ เข้าใจง่าย ผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนสร้างความสัมพันธ์อันเป็นกัลยาณมิตรที่ดีกับผู้ปกครอง กำกับ ติดตาม งานที่มอบหมาย สอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง โรงเรียนนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการจัดการเรียนการสอนของครู โดยครูรายงานความก้าวหน้าของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่เสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ยังมีข้อบกพร่อง กรอบแนวคิด และข้อคำถามแบบสอบถาม ยังไม่ครอบคลุมและชัดเจนในการดำเนินการวิจัย และให้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ให้มีความหนักแน่นในการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป

2.2 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับต้องเป็น Out come สิ่งที่จะคาดว่าจะได้/ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ โดยเป็นความคาดหวังข้างหน้าจะได้แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนยุคปฏิกิริยาใหม่ตามหลักทฤษฎี 4 โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถเผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ แก้ไขปัญหาหรือได้ผลอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา สุขมาก. (2535). **หลักการสอบภาควิชาหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพมหานคร: คุรุศาสตร์วิทยาลัย
ครูสวนสุนันทา สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2532). **หลักการและการจัดการประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ทิตินา แชนมณี. (2546). **รูปแบบการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย**. กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS**. พิมพ์ครั้งที่ 15.
นนทบุรี: เอส.อาร์.พรีนติ้ง แมสโปรดักส์.
- ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี และปัทมา สังขชาติ. (2564). 5 รูปแบบสำหรับการจัดการการสอนในสถานการณ์โรคอุบัติ
ใหม่. **วารสารวิชาการรัตนบุศย์**. 3(3). 66-73.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล. (2534). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: อนงค์ศิลป์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- ประเวศ วะสี. (2545). **ภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: อุกษาการพิมพ์.
- ประเสริฐ ธรรมโวหาร. (2542). **หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาหลักสูตร
และการสอน คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.

- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรม. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
พระธรรมธีรราชฆานูณี (โชดก ญาณสิทธิ). (2536). มงคล 38. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการวิปัสสนาธุระ.
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
มารุต พัฒนาผล. (2561). การประเมินการเรียนรู้ใน New Normal. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:
แอลทีเพรส.
วิชัย ดิสสระ. (2535). การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2561). การออกแบบการเรียนรู้ใน New Normal. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2545). พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
สุมิตร คุณานุกร. (2527). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์นิตยสยาม.
เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2527). หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: อนงค์ศิลป์การพิมพ์.